

Utorok 8. septembra 2015

P8_TA(2015)0288

Ludské práva a technológií tretích krajinách

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. septembra 2015 o ľudských právach a technológiách: vplyv systémov neoprávneného vniknutia a sledovania na ľudské práva v tretích krajinách (2014/2232(INI))

(2017/C 316/03)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, najmä na jeho článok 19,
- so zreteľom na strategický rámec Európskej únie pre ľudské práva a demokraciu, ktorý Rada prijala 25. júna 2012 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúcich sa slobody prejavu online a offline, ktoré Rada (pre zahraničné veci) prijala 12. mája 2014 ⁽²⁾,
- so zreteľom na usmernenia pre sektor IKT o vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, ktoré Komisia zverejnila v júni 2013,
- so zreteľom na správu Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) z 15. decembra 2011 s názvom Sloboda prejavu na internete ⁽³⁾ a na pravidelnú správu osobitnej zástupkyne OBSE pre slobodu médií Stálej rade OBSE z 27. novembra 2014 ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN o podpore a ochrane ľudských práv a základných slobôd v boji proti terorizmu z 23. septembra 2014 (A/69/397) ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na správu Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva z 30. júna 2014 s názvom Právo na súkromie v digitálnom veku ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN zo 17. apríla 2013 o práve na slobodu prejavu a presvedčenia (A/HRC/23/40) o následkoch sledovania komunikácie o uplatňovaní ľudských práv na súkromie a slobodu presvedčenia a prejavu zo strany štátov,
- so zreteľom na správu Výboru Parlamentného zhromaždenia Rady Európy pre právne záležitosti a ľudské práva z 26. januára 2015 o hromadnom sledovaní ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2014 o programe sledovania Národnej bezpečnostnej agentúry Spojených štátov amerických, orgánoch sledovania v jednotlivých členských štátoch a ich vplyve na základné práva občanov EÚ a na transatlantickú spoluprácu v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ http://eeas.europa.eu/delegations/un_geneva/press_corner/focus/events/2012/20120625_en.htm.

⁽²⁾ http://eeas.europa.eu/delegations/documents/eu_human_rights_guidelines_on_freedom_of_expression_online_and_offline_en.pdf.

⁽³⁾ <http://www.osce.org/fom/80723?download=true>.

⁽⁴⁾ <http://www.osce.org/fom/127656?download=true>.

⁽⁵⁾ <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/545/19/PDF/N1454519.pdf?OpenElement>.

⁽⁶⁾ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session27/Documents/A-HRC-27-37_en.doc.

⁽⁷⁾ <http://website-pace.net/documents/19838/1085720/20150126-MassSurveillance-EN.pdf/df5aae25-6cfe-450a-92a6-e903af10b7a2>.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0230.

Utorok 8. septembra 2015

- so zreteľom na správu osobitného predstaviteľa generálneho tajomníka OSN pre ľudské práva a nadnárodné spoločnosti a iné obchodné podniky z 21. marca 2011 s názvom Hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv: vykonávanie rámca Organizácie Spojených národov s názvom Chrániť, rešpektovať a naprávať ⁽¹⁾,
- so zreteľom na usmernenia OECD pre nadnárodné spoločnosti ⁽²⁾ a výročnú správu z roku 2014 o usmerneniach OECD pre nadnárodné spoločnosti ⁽³⁾,
- so zreteľom na výročnú správu Internetovej spoločnosti pre pridelené mená a čísla z roku 2013 ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 12. februára 2014 s názvom Politika a riadenie v oblasti internetu: Úloha Európy pri formovaní budúcnosti riadenia internetu ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na vyhlásenie mnohých zainteresovaných strán NetMundial prijaté 24. apríla 2014 ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na predsedovo zhrnutie deviateho Fóra pre riadenie internetu, ktoré sa uskutočnilo v Istanbuli 2. – 5. septembra 2014,
- so zreteľom na platné reštriktívne opatrenia Európskej únie, z ktorých niektoré zahŕňajú embargá na telekomunikačné zariadenia, informačné a komunikačné technológie (IKT) a nástroje monitorovania,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 599/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 428/2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie zo 16. apríla 2014 o preskúmaní kontrolného systému vývozov položiek s dvojakým použitím ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na rozhodnutia 19. plenárnej schôdze Wassenaarského usporiadania o kontrolách vývozu konvenčných zbraní a tovaru a technológií s dvojakým použitím, ktorá sa konala vo Viedni v dňoch 3. a 4. decembra 2013,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 24. apríla 2014 s názvom Preskúmanie politiky kontroly vývozu: záruka bezpečnosti a konkurencieschopnosti v meniacom sa svete ⁽⁹⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 21. novembra 2014 o preskúmaní politiky týkajúcej sa kontroly vývozu,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2012 s názvom Stratégia digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf?v=1392752313000/_jcr:system/jcr:version-storage/12/52/13/125213a0-e4bc-4a15-bb96-9930bb8fb6a1/1.3/jcr:frozensnode

⁽²⁾ <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>

⁽³⁾ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/2014091e.pdf?expires=1423160236&id=id&accname=ocid194994&checksum=D1FC664FBCEA28FC856AE63932715B3C>

⁽⁴⁾ <https://www.icann.org/en/system/files/files/annual-report-2013-en.pdf>

⁽⁵⁾ COM(2014)0072.

⁽⁶⁾ <http://netmundial.br/wp-content/uploads/2014/04/NETmundial-Multistakeholder-Document.pdf>

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 79.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 82.

⁽⁹⁾ COM(2014)0244.

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P7_TA(2012)0470.

Utorok 8. septembra 2015

- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2013 o slobode tlače a médií vo svete ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na svoje uznesenia k naliehavým prípadom porušenia ľudských práv, demokracie a právneho štátu, pokiaľ vyvolávajú znepokojenie v súvislosti s digitálnymi slobodami,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2015 o prioritách EÚ na rok 2015 pre Radu OSN pre ľudské práva ⁽²⁾,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 11. februára 2015 o obnovení mandátu Fóra pre správu internetu ⁽³⁾,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2015 o výročnej správe o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2013 a politike Európskej únie v tejto oblasti ⁽⁴⁾,
  - so zreteľom na písomné vyhlásenie Edwarda Snowdena z marca 2014 adresované výboru LIBE ⁽⁵⁾,
  - so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a na prebiehajúce rokovania o pristúpení EÚ k tomuto dohovoru,
  - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
  - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A8-0178/2015),
- A. keďže technologický rozvoj a prístup k otvorenému internetu sú čoraz viac dôležité na umožnenie a zaistenie úplného dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, pričom ich pozitívny vplyv sa prejavuje prostredníctvom rozširovania priestoru pre slobodu prejavu, prístupu k informáciám, práva na súkromie a slobody zhromažďovania a združovania na celom svete;
- B. keďže technologické systémy sa môžu zneužívať ako nástroje na porušovanie ľudských práv prostredníctvom cenzúry, sledovania, neoprávneného prístupu k zariadeniam, rušenia, odpočúvania, sledovania a vyhľadávania informácií a jednotlivcov;
- C. keďže túto činnosť vykonávajú verejné a súkromné subjekty vrátane vlád a orgánov presadzovania práva, ako aj zločinecké skupiny a teroristické siete s cieľom porušiť ľudské práva;
- D. keďže kontext, v ktorom sú IKT navrhované a v ktorom sa používajú, do veľkej miery určuje vplyv, ktorý môžu mať ako prostriedok na podporu alebo porušenie ľudských práv; keďže informačná technológia, najmä softvér, je zvyčajne položka s dvojitým použitím, zriedka na jedno použitie, čo sa týka možnosti porušiť ľudské práva, pričom softvér je takisto formou prejavu;
- E. keďže IKT sú kľúčovými nástrojmi, ktoré pomáhajú obyvateľom pri organizácii sociálnych hnutí a protestov v rôznych krajinách, najmä v krajinách s autoritárskym režimom;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0274.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0079.

⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0033.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0076.

⁽⁵⁾ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201403/20140307ATT80674/20140307ATT80674EN.pdf>.

Utorok 8. septembra 2015

- F. keďže posudzovanie vplyvu na ľudské práva, pokiaľ ide o kontext, v ktorom budú technológie použité, sa určuje na základe sily vnútroštátnych a regionálnych právnych rámcov regulácie používania technológií a na základe schopnosti politických a súdnych inštitúcií dohliadať na takéto používanie;
- G. keďže súkromné subjekty zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu v digitálnej sfére vo všetkých oblastiach sociálnej činnosti, ale ešte stále nie sú zavedené bezpečnostné záruky, ktoré by im bránili neprimerane obmedzovať základné práva a slobody; keďže v dôsledku toho súkromné subjekty zohrávajú aktívnejšiu úlohu pri posudzovaní zákonnosti obsahu a pri rozvoji systémov kybernetickej bezpečnosti a systémov dohľadu, čo môže mať nepriaznivý vplyv na ľudské práva na celom svete;
- H. keďže internet predstavuje revolúciu z hľadiska ponuky možností výmeny údajov, informácií a poznatkov všetkého druhu;
- I. keďže šifrovanie je dôležitou metódou, ktorá pomáha chrániť komunikáciu a ľudí, ktorí ju využívajú;
- J. keďže správa internetu využíva výhody modelu rozhodovania, na ktorom sa podieľajú viaceré zainteresované strany, tento proces zaisťuje rozumnú, inkluzívnu a zodpovednú účasť všetkých zainteresovaných strán vrátane vlád, občianskej spoločnosti, odborných a akademických obcí, súkromného sektora a používateľov;
- K. keďže spravodajské agentúry systematicky ohrozujú kryptografické protokoly a výrobky s cieľom zachytávať komunikácie a informácie; keďže Národná bezpečnostná agentúra USA zhromaždila obrovské množstvo tzv. zneužití nultého dňa (zero-day exploit) – zraniteľných miest v oblasti bezpečnosti informačných technológií, ktoré ešte verejnosť ani dodávatelia produktov nepoznajú; keďže tieto činnosti narúšajú celkové snahy na zlepšenie bezpečnosti informačných technológií;
- L. keďže spravodajské služby sídlia v EÚ sa zapájajú do činností, ktoré porušujú ľudské práva;
- M. keďže vzhľadom na súčasný prudký technologický rozvoj sú súdny a demokratický dohľad a bezpečnostné záruky do veľkej miery nedostatočne rozvinuté;
- N. keďže (kybernetická) bezpečnosť a opatrenia na boj proti terorizmu zahŕňajúce IKT a monitorovanie internetu môžu mať značne škodlivé vplyvy na ľudské práva a osobnú slobodu osôb na celom svete vrátane občanov EÚ, ktorí bývajú alebo cestujú v zahraničí, najmä keď neexistuje právny základ založený na zásade nevyhnutnosti, proporcionality a na demokratickom a súdnom dohľade;
- O. keďže internetové filtre a sledovanie komunikácie ohrozujú možnosť obhajcov ľudských práv využívať internet vo svoj prospech a oznamovať citlivé informácie, pričom porušujú niekoľko článkov Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ktorá každej osobe zaručuje právo na súkromie a slobodu prejavu;
- P. keďže digitálna bezpečnosť aj digitálna sloboda sú zásadné a jedna nemôže nahradiť druhú, ale mali by sa navzájom posilňovať;
- Q. keďže Európska únia môže byť príkladom v oblasti digitálnych slobôd len v prípade, že sú chránené v samotnej EÚ; a preto je rozhodujúce prijať balík EÚ o ochrane údajov;

Utorok 8. septembra 2015

- R. keďže sú ohrozené rozsiahle sociálne záujmy, ako napríklad ochrana základných práv, ktoré by nemali byť určované len trhom, a ktoré si vyžadujú reguláciu;
- S. keďže dodržiavanie základných práv a zásad právneho štátu a efektívny parlamentný dohľad nad spravodajskými službami využívajúcimi digitálne sledovacie technológie sú dôležitými prvkami medzinárodnej spolupráce;
- T. keďže spoločnosti sídliace v EÚ majú významný podiel na celosvetovom trhu s IKT, najmä pokiaľ ide o vývoz technológií dohľadu, sledovania, zachytávania informácií a monitorovania;
- U. keďže zavedením kontroly vývozu by sa nemal poškodiť legitímny výskum bezpečnostných problémov IT ani rozvoj bezpečnostných nástrojov IT bez zločinného úmyslu;
1. uznáva, že ľudské práva a základné slobody sú univerzálne a mali by sa chrániť globálne v každom aspekte ich uplatňovania; zdôrazňuje, že sledovanie komunikácie ako také predstavuje zásah do práv na súkromie a slobodu prejavu, ak sa vykonáva mimo vhodného právneho rámca;
  2. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila súdržnosť medzi vonkajšími činnosťami EÚ a jej vnútornými politikami týkajúcimi sa IKT;
  3. domnieva sa, že aktívna účasť niektorých členských štátov EÚ na hromadnom sledovaní občanov a špionáži vedúcich politických predstaviteľov zo strany Národnej bezpečnostnej agentúry USA, ako to odhalil Edward Snowden, vážne ohrozila dôveryhodnosť politiky EÚ v oblasti ľudských práv a narušila globálnu dôveru v prínosy IKT;
  4. pripomína členským štátom a príslušným agentúram EÚ vrátane Europolu a Eurojustu ich povinnosti vyplývajúce z Charty základných práv Európskej únie, a aby so zreteľom na dodržiavanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a cieľov vonkajšej politiky EÚ, neposkytovali spravodajské informácie, ktoré môžu viesť k porušovaniu ľudských práv v tretej krajine, ani nepoužívali informácie získané v dôsledku porušovania ľudských práv mimo EÚ, napríklad pri nezákonnom sledovaní;
  5. zdôrazňuje, že zlepšenia v oblasti ľudských práv, ktoré vznikli vďaka vplyvu technológií, by sa mali podľa možnosti začleniť do všetkých politík a programov EÚ s cieľom podporiť ochranu ľudských práv, presadzovanie demokracie, právneho štátu a dobrej správy, ako aj mierové vyriešenie konfliktov;
  6. požaduje aktívny rozvoj a šírenie technológií, ktoré pomáhajú chrániť ľudské práva a umožňujú osobám uplatňovať ich digitálne práva, slobody ako aj bezpečnosť a ktoré podporujú najlepšie postupy a vhodné legislatívne rámce, pričom zabezpečujú bezpečnosť a celistvosť osobných údajov; vyzýva najmä EÚ a jej členské štáty, aby podporovali globálne používanie a rozvoj otvorených štandardov, bezplatného softvéru s otvoreným zdrojovým kódom a kryptografických technológií;
  7. vyzýva EÚ, aby zintenzívnila podporu subjektov, ktoré pracujú na posilnení bezpečnosti a noriem ochrany súkromia v rámci IKT na všetkých úrovniach vrátane noriem pre hardvér, softvér a komunikáciu, ako aj rozvoja hardvéru a softvéru v rámci ochrany súkromia už v štádiu návrhu;
  8. žiada, aby sa v rámci Európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva vytvoril fond pre ľudské práva a technológie;
  9. naliehavo vyzýva EÚ a predovšetkým ESVČ, aby pri komunikácii s obhajcami ľudských práv využívali šifrovanie, čím by zabránili tomu, aby boli títo obhajcovia vystavení riziku a aby chránili vlastnú komunikáciu s vonkajšími subjektmi pred sledovaním;

Utorok 8. septembra 2015

10. žiada EÚ, aby schválila bezplatný softvér s otvoreným zdrojovým kódom a aby nabádala k tomuto kroku ďalšie subjekty, keďže takýto softvér poskytuje väčšiu bezpečnosť a lepšie dodržiavanie ľudských práv;
11. pripomína význam rozvoja IKT v oblastiach postihnutých konfliktom s cieľom podporiť mierové aktivity a umožniť bezpečnú komunikáciu medzi stranami zapojenými do mierového riešenia konfliktov;
12. žiada uplatňovanie podmienok, referenčných hodnôt a postupov podávania správ s cieľom zabezpečiť, aby sa finančná a technická podpora EÚ na rozvoj nových technológií v tretích krajinách nepoužívala spôsobom, pri ktorom dochádza k porušeniu ľudských práv;
13. vyzýva Komisiu a Radu, aby aktívne spolupracovali s vládami tretích krajín a aby naďalej podporovali, odborne pripravovali a posilňovali postavenie obhajcov ľudských práv, aktivistov občianskej spoločnosti a nezávislých novinárov, ktorí pri svojich činnostiach bezpečne využívajú IKT, a to prostredníctvom existujúcich európskych mechanizmov podpory a politických nástrojov, a aby podporovali súvisiace základné práva na súkromie, ako je právo na neobmedzený prístup k informáciám na internete, právo na ochranu súkromia a údajov, sloboda prejavu, sloboda zhromažďovania, sloboda združovania a sloboda tlače a zverejňovania online;
14. upozorňuje na kritickú situáciu informátorov a ich podporovateľov vrátane novinárov po tom, čo títo ľudia odhalili zneužívanie sledovacích postupov v tretích krajinách; domnieva sa, že takíto jednotlivci by sa mali považovať za obhajcov ľudských práv, a preto si zaslužia ochranu zo strany EÚ v súlade s usmerneniami EÚ týkajúcimi sa obhajcov ľudských práv; znovu vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dôsledne preskúmali možnosť poskytnutia medzinárodnej ochrany informátorov pred trestným stíhaním;
15. odsudzuje skutočnosť, že bezpečnostné opatrenia vrátane opatrení na boj proti terorizmu sa čoraz viac využívajú ako zámienka na porušovanie práva na súkromie a na kontrolu zákonných činností obhajcov ľudských práv, novinárov a politických aktivistov; znovu dôrazne opakuje, že národná bezpečnosť sa nikdy nemôže použiť ako odôvodnenie programov necieleného, tajného alebo hromadného sledovania; trvá na tom, že takéto opatrenia sa môžu vykonávať len striktnie v súlade so zásadami právneho štátu a normami ľudských práv vrátane práva na súkromie a ochranu údajov;
16. žiada ESVČ a Komisiu, aby v rámci politického dialógu s tretími krajinami, ako aj v programoch rozvojovej spolupráce podporovali demokratický dohľad nad bezpečnostnými a spravodajskými službami; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala organizácie občianskej spoločnosti a zákonodarné orgány v tretích krajinách, ktoré sa zameriavajú na posilnenie kontroly, transparentnosti a zodpovednosti domácich bezpečnostných služieb; požaduje, aby sa do budúceho akčného plánu EÚ v oblasti ľudských práv a demokratizácie zahrnuli konkrétne záväzky týkajúce sa týchto otázok;
17. naliehavo vyzýva Radu a Komisiu, aby podporovali digitálne slobody a neobmedzený prístup k internetu pri všetkých formách kontaktu s tretími krajinami, a to aj pri rokovaniach o prístupe, obchodných rokovaniach, dialógoch o ľudských právach a diplomatických zmluvách;
18. uznáva, že internet sa stal verejným aj trhovým priestorom, v ktorom je nevyhnutný slobodný tok informácií a prístup k IKT; preto zdôrazňuje, že sa súčasne musia podporovať a chrániť digitálna sloboda aj voľný obchod;
19. požaduje, aby sa do všetkých dohôd s tretími krajinami zahrnuli doložky, v ktorých sa jasne odkazuje na potrebu podporiť, zaručiť a rešpektovať digitálne slobody, neutralitu siete, necenzurovaný a neobmedzený prístup k internetu, práva na súkromie a ochranu údajov;

Utorok 8. septembra 2015

20. naliehavo vyzýva EÚ, aby odmietla obmedzenie využívania šifrovania v rámci EÚ, čím by bojovala proti kriminalizácii používania nástrojov na šifrovanie, obchádzanie cenzúry a ochranu súkromia obhajcami ľudských práv, a aby spochybnila vlády tretích krajín, ktoré obhajcov stíhajú za používanie takýchto nástrojov;

21. naliehavo vyzýva EÚ, aby odmietla obmedzenie využívania šifrovania v rámci EÚ, čím by bojovala proti kriminalizácii používania nástrojov na šifrovanie, obchádzanie cenzúry a ochranu súkromia, a aby spochybnila vlády tretích krajín, ktoré kriminalizujú používanie takýchto nástrojov;

22. zdôrazňuje, že na zabezpečenie účinnosti politiky EÚ v oblasti rozvoja a ľudských práv bude potrebné bežne využívať IKT a odstrániť digitálnu priepasť vybudovaním základnej technologickej infraštruktúry, uľahčením prístupu k poznatkom a informáciám v záujme presadzovania digitálnej gramotnosti a podporovaním používania otvorených štandardov v dokumentoch, ako aj používania bezplatného softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, kde je to vhodné, s cieľom zaistiť otvorenosť a transparentnosť (najmä vo verejných inštitúciách) – vrátane záruky ochrany údajov v digitálnom svete na celom svete – ako aj lepšieho pochopenia možných rizík a prínosov IKT;

23. žiada Komisiu, aby podporila odstránenie digitálnych prekážok pre ľudí so zdravotným postihnutím; považuje za mimoriadne dôležité, aby sa politiky EÚ v oblasti rozvoja a podpory ľudských práv na svete zameriavali na odstránenie digitálnej priepasti pre ľudí so zdravotným postihnutím a na zabezpečenie širšieho rámca práv, najmä pokiaľ ide o prístup k znalostiam, digitálnej účasti a využívania nových hospodárskych a sociálnych príležitostí vytváraných internetom;

24. zdôrazňuje, že zákonné digitálne zhromažďovanie a šírenie dôkazov porušovania ľudských práv môže prispieť k celosvetovému boju proti beztrestnosti a terorizmu; domnieva sa, že takýto materiál by mal byť v oprávnených prípadoch prípustný ako dôkaz v súdnych konaniach podľa medzinárodného (trestného) práva v súlade s medzinárodnými, regionálnymi a ústavnými zárukami; odporúča, aby sa vytvorili mechanizmy v oblasti medzinárodného trestného práva, ktorými by sa zaviedli postupy na autentifikáciu a zhromažďovanie takýchto údajov na účely ich využitia ako dôkazu v súdnych konaniach;

25. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že niektoré informačné a komunikačné technológie a služby pochádzajúce z EÚ môžu súkromné osoby, podniky a orgány v tretích krajinách kúpiť a využiť na zámerné porušovanie ľudských práv, a to prostredníctvom cenzúry, hromadného sledovania, rušenia, odpočúvania, monitorovania a sledovania a vyhľadávania občanov a informácií o ich aktivitách prostredníctvom (mobilných) telefónnych sietí a internetu; je znepokojený nad skutočnosťou, že niektoré spoločnosti so sídlom v Únii môžu poskytovať technológie a služby, ktoré umožňujú takéto porušovania ľudských práv;

26. poznamenáva, že bezpečnosť Európskej únie, jej členských štátov a tretích krajín často ohrozujú jednotlivci alebo malé skupiny, ktoré využívajú digitálne komunikačné siete na plánovanie a vykonávanie útokov, a že treba sústavne prehodnocovať a aktualizovať nástroje a taktiky používané na odstránenie takýchto hrozieb;

27. považuje hromadné sledovanie, ktoré nie je odôvodnené zvýšeným rizikom teroristických útokov a hrozieb, za porušenie zásad nevyhnutnosti a proporcionality, čo predstavuje porušenie ľudských práv;

28. naliehavo vyzýva členské štáty, aby podporovali úplnú demokratickú kontrolu operácií spravodajských služieb v tretích krajinách, aby overovali, že tieto služby fungujú pri úplnom dodržiavaní zásad právneho štátu a aby vyvodzovali zodpovednosť voči službám a jednotlivcom, ktorí sú zodpovední za nezákonné činnosti;

29. nabáda členské štáty, aby vzhľadom na intenzívnejšiu spoluprácu a výmenu informácií medzi členskými štátmi a tretími krajinami (a to aj prostredníctvom využívania digitálneho sledovania) zabezpečili demokratickú kontrolu týchto služieb a ich činností formou vhodného vnútorného, výkonného, súdneho a nezávislého parlamentného dohľadu;

Utorok 8. septembra 2015

30. zdôrazňuje, že zásady sociálnej zodpovednosti podnikov a ľudské práva predstavujúce projektové kritériá, ktoré sú technologickými riešeniami a inováciami na ochranu ľudských práv, by sa mali prijať v rámci práva EÚ s cieľom zabezpečiť, že poskytovatelia internetových služieb (ISP – internet service providers), softvéroví vývojári, výrobcovia hardvéru, služby/médiá sociálnych sietí, mobilní operátori a ostatní globálne zohľadnia ľudské práva koncových používateľov;

31. nalieha vo výzve EÚ, aby zabezpečila väčšiu transparentnosť vo vzťahoch medzi mobilnými operátormi alebo poskytovateľmi internetových služieb a vládami a aby ju požadovala aj vo vzťahoch s tretími krajinami, a to tak, že bude vyžadovať, aby operátori a poskytovatelia internetových služieb ročne zverejňovali podrobné správy o transparentnosti vrátane správ o krokoch, ktoré požadovali orgány, ako aj o finančných väzbách medzi verejnými orgánmi a operátormi/poskytovateľmi internetových služieb;

32. pripomína podnikom ich zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv v rámci ich globálnych operácií, a to bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú ich používatelia, a nezávisle od toho, či si hostiteľský štát plní svoje povinnosti v oblasti ľudských práv; vyzýva spoločnosti pôsobiace v oblasti IKT, najmä tie, ktoré sídlia v EÚ, aby dodržiavali hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, a to aj formou vytvorenia politik náležitej starostlivosti a záruk v oblasti riadenia rizika a poskytovaním účinných opravných prostriedkov v prípadoch, keď ich činnosti mali nepriaznivý vplyv na ľudské práva alebo k nemu prispeli;

33. zdôrazňuje potrebu účinnejšie vykonávať a monitorovať predpisy a sankcie EÚ súvisiace s IKT vrátane používania univerzálnych mechanizmov s cieľom zabezpečiť, že všetky strany vrátane členských štátov dodržiavajú právne predpisy a že sa zachovávajú rovnaké podmienky;

34. zdôrazňuje, že dodržiavanie základných práv je rozhodujúcim prvkom úspešných politik v oblasti boja proti terorizmu vrátane využívania technológií digitálneho sledovania;

35. víta rozhodnutie Wassenaarského usporiadania z decembra 2013 o kontrolách vývozu v oblastiach nástrojov dohľadu, presadzovania práva a nástrojov na zhromažďovanie spravodajských informácií a systémov na sledovanie v sieti; pripomína stále nedokončený režim EÚ dvojakého použitia, konkrétne nariadenie EÚ o dvojakom použití, pokiaľ ide o efektívnu a systémovú kontrolu vývozu škodlivých technológií IKT do nedemokratických krajín;

36. v súvislosti s nadchádzajúcim prehodnotením a obnovením politiky dvojakého použitia nalieha na Komisiu, aby rýchlo predložila návrh na inteligentné a účinné politiky na obmedzenie a reguláciu komerčného vývozu služieb súvisiacich s vykonávaním a používaním tzv. technológií dvojakého použitia, ktoré sa budú zaoberať potenciálne škodlivými vývoznymi výrobkami a službami IKT do tretích krajín, ako bolo dohodnuté v spoločnom vyhlásení Európskeho parlamentu, Rady a Komisie z apríla 2014; žiada Komisiu, aby zaviedla účinné záruky a zabránila tak tomu, aby kontroly vývozu škodili výskumu vrátane vedeckého výskumu a výskumu bezpečnosti IT;

37. zdôrazňuje, že Komisia by mala byť schopná spoločnostiam, ktoré majú pochybnosti o tom, či požiadať o vydanie vývozných licencií, urýchlene poskytnúť presné a aktualizované informácie o zákonnosti alebo potenciálnych škodlivých vplyvoch možných transakcií;

38. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy s cieľom preskúmať, ako by sa normy EÚ v oblasti IKT mohli využiť na predchádzanie potenciálne škodlivým dôsledkom vývozu týchto technológií alebo iných služieb do tretích krajín, kde pojmy ako „zákonné odpočúvanie“ nemožno považovať za rovnocenné s pojmami používanými v Európskej únii alebo kde sa napríklad ľudské práva nedodržiavajú dôsledne alebo kde neexistuje právny štát;

Utorok 8. septembra 2015

39. opätovne potvrdzuje, že pri posudzovaní udalostí, pri ktorých by použitie technológií dvojakého použitia mohlo spôsobiť obmedzenie ľudských práv, by mali prevažovať normy EÚ, najmä Charta základných práv EÚ;
40. požaduje, aby sa vytvorili politiky na reguláciu predaja „zneužití nultého dňa“ (zero-day exploits) a zraniteľných miest s cieľom zabrániť ich používaniu na kybernetické útoky alebo na neoprávnený prístup k zariadeniam, čo by viedlo k porušeniu ľudských práv, bez toho, aby takáto regulácia významne ovplyvnila akademický a iný bezpečnostný výskum realizovaný s dobrým úmyslom;
41. odsudzuje skutočnosť, že určité európske spoločnosti, ako aj medzinárodné spoločnosti pôsobiace v EÚ, ktoré obchodujú s technológiami dvojakého použitia s potenciálnym škodlivým vplyvom na ľudské práva, aktívne spolupracujú s režimami, ktoré porušujú ľudské práva;
42. naliehavo vyzýva Komisiu, aby verejne vylúčila spoločnosti, ktoré sa zapájajú do týchto činností, z postupov verejného obstarávania EÚ, financovania výskumu a vývoja a z akejkoľvek inej finančnej podpory;
43. žiada Komisiu, aby v postupoch verejného obstarávania na technologické vybavenie venovala osobitnú pozornosť aspektom ľudských práv, najmä v krajinách s nespoľahlivými praktikami v tejto oblasti;
44. vyzýva Komisiu a Radu, aby na fórach pre správu internetu aktívne chránili otvorený internet, rozhodovacie postupy viacerých zainteresovaných strán, neutralitu siete a digitálne slobody a záruky ochrany údajov v tretích krajinách;
45. odsudzuje oslabovanie a ohrozovanie šifrovacích protokolov a výrobkov najmä zo strany spravodajských služieb, ktoré majú záujem zachytiť takúto šifrovanú komunikáciu;
46. varuje pred privatizáciou v oblasti presadzovania práva prostredníctvom internetových spoločností a poskytovateľov internetových služieb;
47. požaduje objasnenie noriem a štandardov, ktoré používajú súkromné subjekty pri vývoji svojich systémov;
48. pripomína význam hodnotenia kontextu, v ktorom sa technológie používajú, aby bolo možné riadne posúdiť ich vplyv na ľudské práva;
49. explicitne vyzýva na podporu nástrojov, ktoré umožňujú anonymné a/alebo pseudonymizované používanie internetu a spochybňuje jednostranný názor, že takéto nástroje sa používajú iba na trestnú činnosť, a nie na posilňovanie postavenia aktivistov za ľudské práva v rámci EÚ a mimo nej;
50. naliehavo vyzýva Radu, Komisiu a ESVČ, aby vypracovali inteligentné a efektívne politiky na reguláciu vývozu technológií dvojakého použitia, aby sa tak riešil potenciálne škodlivý vývoz výrobkov a služieb IKT na medzinárodnej úrovni a v rámci viacstranných režimov kontroly vývozu a iných medzinárodných orgánov;
51. zdôrazňuje, že žiadne regulačné zmeny zamerané na zvýšenie efektívnosti kontrol vývozu, pokiaľ ide o transfer nehmateľnej technológie, nesmú obmedzovať zákonný výskum a výmenu informácií a prístup k nej a že žiadne potenciálne opatrenia, ako je používanie všeobecného povolenia EÚ na vývoz technológií dvojakého použitia na výskum, by nemali „zmraziť“ činnosť jednotlivcov a MSP;

Utorok 8. septembra 2015

52. žiada členské štáty, aby zaistili, že existujúce a budúce politiky kontroly vývozu neobmedzia činnosť legitímnych výskumníkov v oblasti bezpečnosti a že kontroly vývozu sa budú uplatňovať v dobrej viere len na jasne vymedzené technológie určené na použitie v rámci hromadného sledovania, cenzúry, rušenia, odpočúvania, monitorovania alebo na vyhľadávanie a sledovanie občanov a ich činností v (mobilných) telefonických sieťach;
53. pripomína, že ad hoc bezdrôtové technológie typu mesh majú vysoký potenciál na poskytovanie záložných sietí v oblastiach, kde je internet nedostupný alebo blokovaný, a že môžu pomôcť dosiahnuť pokrok v oblasti ľudských práv;
54. vyzýva Komisiu, aby vymenovala nezávislú skupinu expertov, ktorí môžu vykonať posúdenie vplyvu existujúcich noriem EÚ v oblasti IKT na ľudské práva, s cieľom vypracovať odporúčania úprav, ktorými sa zvýši ochrana ľudských práv, a to najmä pri vývoze systémov;
55. uznáva, že technologický vývoj predstavuje výzvu pre právne systémy, ktoré sa musia prispôbiť novým okolnostiam; poukazuje na dôležitosť toho, aby zákonodarcovia venovali viac pozornosti témam, ktoré sa týkajú digitálneho hospodárstva;
56. vyzýva Komisiu, aby zapojila občiansku spoločnosť a nezávislých expertov vrátane výskumných pracovníkov v oblasti bezpečnosti v oblasti IKT v tretích krajinách do procesu zabezpečenia aktuálnej expertízy, ktorá by mala viesť k tvorbe politík, v ktorých sa zohľadní budúci vývoj;
57. zdôrazňuje potrebu predísť neúmyselným dôsledkom, ako sú obmedzenia alebo zmrazenie výskumu a vývoja s dobrým úmyslom, výmeny informácií a prístupu k nim, rozvoja poznatkov v oblasti bezpečnosti alebo vývozu technológií, ktoré slúžia záujmu nadobudnutia digitálnych vedomostí a podpory ľudských práv;
58. domnieva sa, že celosvetová spolupráca medzi vládami a súkromnými subjektmi v digitálnej sfére vrátane Fóra pre správu internetu si vyžaduje jasné kontroly a rovnováhu a nesmie viesť k oslabovaniu demokratického a súdneho dohľadu;
59. konštatuje, že dobrovoľný prístup nestačí a že sú potrebné záväzné opatrenia, ktoré budú spoločnosti nabádať, aby pred predajom svojich výrobkov v nejakej krajine najprv zohľadnili jej situáciu v oblasti ľudských práv a aby vykonávali posúdenie vplyvu svojich technológií na obhajcov ľudských práv a kritikov vlády;
60. zastáva názor, že vývoz vysoko citlivého tovaru sa musí kontrolovať ešte pred tým, než tovar opustí EÚ a že v prípade porušenia je nutné zaviesť pokuty;
61. žiada, aby každá osoba mala nárok na používanie šifrovania a aby sa vytvorili potrebné podmienky na umožnenie šifrovania; zastáva názor, že kontrola by mala byť záležitosťou koncových používateľov, ktorí budú potrebovať vedomosti na riadne vykonávanie takejto kontroly;
62. požaduje zavedenie koncových noriem šifrovania, ktoré by boli samozrejmosťou pre všetky komunikačné služby, čo by vládam, spravodajským agentúram a orgánom dohľadu sťažilo zistenie obsahu;
63. zdôrazňuje osobitnú zodpovednosť štátnych spravodajských služieb pri budovaní dôvery a požaduje zastavenie hromadného sledovania; domnieva sa, že sledovanie európskych občanov domácimi a zahraničnými spravodajskými službami sa musí riešiť a zastaviť;
64. je proti predaju a distribúcii európskej sledovacej technológie a nástrojov cenzúry autoritárskym režimom, v ktorých neexistuje právny štát;

Utorok 8. septembra 2015

65. požaduje rozšírenie rozsahu medzinárodnej ochrany informátorov a nabáda členské štáty, aby predložili zákony na ich ochranu;
  66. požaduje vymenovanie vyslanca OSN pre digitálne slobody a ochranu údajov a žiada rozšírenie oprávnení komisára EÚ pre ľudské práva tak, aby sa technológie posudzovali aj z hľadiska ľudských práv;
  67. požaduje opatrenia zabezpečujúce ochranu súkromia aktivistov, novinárov a občanov všade na svete a možnosť ich vzájomného prepojenia cez internet;
  68. trvá na tom, aby bolo právo na prístup k internetu uznané ako ľudské právo a požaduje opatrenia na odstránenie digitálnej priepasti;
  69. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokiej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a ESVČ.
-